

Colofon

DIENST ABONNEMENTEN
Halewijnlaan 92, 2050 Antwerpen
03 210 08 30
dienst.parochiebladen@kerknet.be

REDACTIE
Algemene redactie
Halewijnlaan 92, 2050 Antwerpen
03 210 08 40
redactie.kerkenleven@kerknet.be
secretariaat.kl@kerknet.be
www.kerkenleven.be
Diocesane redactie Aartsbisdom
Filip Ceulemans, 03 202 84 35
filip.ceulemans@kerknet.be
Sien Wevers, 011 23 08 80
sien.wevers@kerknet.be
Varkensstraat 6, 2800 Mechelen
015 29 84 17

PUBLICITEIT
Trevi plus bvba
Meerlaan 9, 9620 Zottegem
09 360 48 54 • fax 09 367 49 88
katrien.lannoo@treviplus.be
www.treviplus.be

ABONNEMENTEN
Abonnementen en adreswijzigingen
uitsluitend via de parochie

COPYRIGHT
Alle teksten, foto's en
beeldmateriaal uit **KERK & Leven**
zijn auteursrechtelijk beschermd.
Zonder toestemming van de
uitgever mogen ze op geen enkele
wijze worden verspreid. De uitgever
is niet verantwoordelijk voor
de inhoud van de advertenties.
Lezersbrieven moeten naam en
adres vermelden. De redactie
behoudt zich het recht teksten in te
korten of te weigeren.

KERK & Leven is een uitgave van
Studiecentrum Kerk en Media vzw

**VERANTWOORDELIJKE
UITGEVER:** Olivier Lins

OPKIKKERTJES

NAJAAR

Hedwig VAN PETEGHEM
Iedere mens wordt minstens eenmaal per jaar een dagje ouder. Zo zeggen we dat toch, wanneer het aantal jaren 'achter' ons groter is dan het aantal dat we waarschijnlijk nog te goed hebben. Dat weet je natuurlijk nooit met zekerheid, maar hoop doet leven. Nu er weer een nieuw seizoen voor de deur staat, kan het geen kwaad daar een ogenblik bij stil te staan, vooral omdat de herfst op het eerste gezicht geen positieve indruk nalaat. Najaarsmoetheid, het vallen van de bladeren, guur weer en kortere dagen horen er beslist bij. Maar geef toe, er is toch meer dan dat. Geen enkel jaargetijde biedt

ons een grotere variatie aan kleuren. De mist en de zon kunnen prachtige kunstwerken ontwerpen. En alle groei en bloei maakt plaats voor een deugdzame rust waarbij niets nog moet: de oogst is binnen, ook de magere.

Als mensen zijn we onderhevig aan dezelfde getijden in de natuur. We spreken dan ook over de lente of de herfst van ons leven. Het vraagt heel wat oefening om ver- en bewonderend te leren omgaan met die seizoenen. In elk seizoen valt er wat te verwachten. Elk seizoen draagt een rijkdom in zich, zolang we er maar oog en oor voor hebben. En valt er al eens een blad van de boom, dan verandert dat

nog niets aan de stam. Sommige krachten en kwaliteiten hebben we nu eenmaal geen heel leven nodig, maar enkel in het eerste deel. Harde waarden zoals prestatie en vooruitgang worden gewisseld met zachte waarden zoals rust en genieten. De herfst kan echter maar echt zijn intrede doen, als de bladeren door hevige windvlagen van de bomen zijn gerukt. En sommige mensen moeten blijkbaar – en spijtig genoeg – ook een storm meemaken alvorens ze afscheid kunnen nemen van al hun kenen en kunnen. Er gaat een hele wereld voor je open als je bereid bent de vorige te sluiten. Alles heeft zijn tijd.

Er is zelfs meer dan dat. Mensen zijn de enige wezens die de cirkelbeweging van de seizoenen kunnen manipuleren. Sommigen trekken de spiraal nog dichter en maken voor altijd herfst. Je kunt ook de cirkel doorbreken. Dan wordt tijd eeuwigheid en wordt elke dag een nieuwe dag, misschien met een blad minder, maar met meer harmonie en stralend van rust. Als je wilt, kan ook jij Leven met een hoofdletter schrijven.

Dit cursiefje werd geplukt uit *Opkikkertjes* (Halewijn, Antwerpen, 2006). Het boek is inmiddels uitverkocht bij de uitgever.

Zondagsgebed

Bij de 25ste zondag door het jaar

Heer Jezus Christus,
Gij hebt ons uw vrede beloofd
en ons bemoedigd door uw zege over de wereld.
Geef ons oren om uw Woord te horen
en geloof om het te aanvaarden;
dat wij, in het midden van de verwarringen
en spanningen van deze wereld
rustig en standvastig mogen verwijlen bij U.

Zondagsgebed plukt uit de *Gebedskalender Kerk & Leven 2017*. Deze handzame scheurkalender, met vermelding van alle heiligen van de dag en dagelijks een aangepast gebed, is tegen 15 euro (zonder verzendingskosten) te koop in een van de liturgische centra in uw buurt: De 3 Leliën, Nationalestraat 151, 2000 Antwerpen, 03/231.03.39 · De 3 Provinciën, Abdijstraat 1, 3271 Averbode, 013/78.04.60 · De Wijngaard, Begijnhof 4, 8000 Brugge, 0477/26.56.17 · Incontri, Kolenmarktstraat 61, 1000 Brussel, 02/509.97.32 · LKD, Dijkstraat 32-34, 9200 Dendermonde, 052/33.87.86 · Carmelita, Burgstraat 46, 9000 Gent, 09/225.48.36 · Pascoli, Onze Lieve Vrouwehof 8, 9041 Oostakker, 09/223.40.30 · De Bron, Marktstraat 88, 8530 Harelbeke, 0477/26.56.17 · PIC, Tulpinstraat 75, 3500 Hasselt, 011/24.90.10 · Castrum Abdij Keizersberg, Mechelsestraat 202, 3000 Leuven, 016/31.00.65 · De Peerle, Varkensstraat 6, 2800 Mechelen, 015/29.84.62 · De Branding, Kerkstraat 22, 8400 Oostende, 0477/26.56.17 · Hernieuwen, Noordstraat 100, 8800 Roeselare, 051/20.15.41 · De Vlaspit, Vlasfabriekstraat 14, 1060 Sint-Gillis, 02/533.29.39 · De Oude Linden, Abdijstraat 40 c, 2260 Tongerlo, 014/53.82.10.

UIT DEN GROOTEN VOLKSKALENDER
VAN PAUL VAN ZUMMEREN

Kristien VAN ZUMMEREN

Over een paar dagen begint de herfst, met name op de feestdag van Sint-Mattheus. In de oude volkskalenders lees je dan: vanaf nu begint de heenreis van de trekvogels, zoals zwaluw, grasmus, rietzanger, lijster, mees en spreeuw. En de volkskalender verduidelijkt nog verder: de herfstdraden komen, de bladeren veranderen van kleur, de paddenstoelen verschijnen in grote aantallen, de klimop bloeit. 't Is nu ook de echte rupsentijd en glimwormpjes zijn te zien op haag en weiderand.

Heel oude volkskalenders spreken op 21 september echter niet van de herfst. Nee, die noemen 21 september "winterdag" omdat destijds het jaar slechts in twee seizoenen werd ingedeeld: zomer en winter.

Zo begrijp je dan deze spreuk:
AHA! SINT-MATTHEUS LACHT?
JAMAAR! DE WINTER WACHT.

Geeft Mattheus zonneshijn, dan verwachten we een voorspoedig jaar:

**IS 'T WEER MET MATTHEUS KLAAR,
IS GOED VOOR VOLGEND JAAR.**

En dat houdt dan weer een boodschap in voor de boeren, want:
**IS 'T WEER MET MATTEUS KLAAR,
'T VOORSPELT GOEDE OOGST TEN NAASTE JAAR.**

Is het de 21ste, vrijdag dus, regenachtig en koud, dan is dat slecht voor de druiven die binnenkort moeten worden geoogst:
**SINT-MATTHEUS KOUD EN GUUR,
MAAKT DE DRUIVEN WRANG EN ZUUR.**

SUDOKU

			7					2
2		7			8			6
			6		3			
6			5	4				9
7			1		9			5
4				7	6			1
		2		9				
	5		8			1		3
8					7			

Ontdek meer en andere puzzels in onze
puzzelboeken en -tijdschriften.

DEPUZZELAAR

© De Puzzelaar

		1	8					6
	8			5	6			
	7	3			1	8	5	
		2			9	4		
	9			4				7
		4	5			2		
	1	8	6			3	2	
			1	8				4
	4				2	5		

Ontdek meer en andere puzzels in onze
puzzelboeken en -tijdschriften.

DEPUZZELAAR

© De Puzzelaar